Regelrådet

Beslutsdatum 2026-01-14

Vårt diarienummer RR 2025-334

Ert diarienummer Fi2025/01857

Regelrådets uppgift är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Finansdepartementet

Yttrande över Produktivitetskommissionens betänkande Goda möjligheter till Ökat välstånd (SOU 2024:29)

Regelrådet består av fem ledamöter som utses av regeringen och agerar oberoende kopplat till myndigheter och departement. Syftet med Regelrådets arbete är att säkerställa att det inte bara genomförs konsekvensutredningar, utan att också ge förbättringsförslag så att de utredningar som genomförs för statens räkning är tydliga, konsekventa och välmotiverade. Vi har under 2025 granskat 300 konsekvensutredningar vilket gett oss en tydlig bild över brister och möjligheter som finns kopplat till dessa. Utifrån våra erfarenheter vill vi nu lämna generella synpunkter på Produktivitetskommissionens förslag kring regelförenklingsfrågor.

Regelrådets ledamöter instämmer generellt i den problembild som tecknas vad avser den svenska regelgivningsprocessen. Regelrådet har rapporterat brister i kvaliteten på konsekvensutredningar och även noterat bristen på systematisk utvärdering av befintliga regelverk. Regelrådet har även framfört förslag till förbättringar till regeringen, exempelvis ökat stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet, återremitteringsrätt vid bristande konsekvensutredningar och skärpta krav på uppföljning och utvärdering.

Regelrådet vill i sammanhanget framföra att Regelrådets autonomi, Regelrådets mandat och Regelrådets metodik är tre centrala delar för ett framgångsrikt arbete med konsekvensutredningar. Produktivitetskommissionen har i olika utsträckning berört alla dessa tre frågor. Regelrådet ser att en grundlig utvärdering och utredning behövs i dessa frågor.

Regelrådets autonomi

En grundläggande ansats är att Regelrådets arbete och beslut behöver ske oberoende av andra myndigheter. Det betyder inte att Regelrådet organisatoriskt behöver stå helt fritt. Det betyder att metodik och ställningstaganden bör stå fritt. Här behövs vidare analys av hur detta ska säkerställas. En grundläggande del i denna ansats är att Regelrådets beslutade medlemmar är fristående. Dessa behöver ha en djup kunskap kring näringslivets förmåga att hantera regleringar. Till detta behövs resurser för att granska de ärenden som kommer Regelrådet tillhanda. Hemvisten för Regelrådet måste primärt ses utifrån att metodval beslutas oberoende av vilken hemvist rådet har och att det finns tillräckligt med kompetens för att arbeta med den metodik Regelrådet väljer.

Regelrådets mandat

Regelrådets mandat är något som diskuteras av Produktivitetskommissionen. Bland annat i form av en återremitteringsrätt. Regelrådet instämmer i att det behövs ett tydligare mandat för Regelrådet i form av exempelvis en återremitteringsrätt. I dagsläget är det upp till den utredande myndigheten om de vill ta till sig Regelrådets rekommendationer eller ej.

Regelrådet stödjer därmed Produktivitetskommissionens förslag att ett skarpare system för att hantera regleringsfrågor behövs.

Regelrådets metodik

Produktivitetskommissionen efterlyser också en tydligare metodik i regelfrågor generellt. En bredare samhällsanalys efterlyses av kommissionen. Regelrådet har arbetat med en metodik som innefattar ett antal kriterier som vi anser väsentliga för bättre konsekvensutredningar och därmed bättre utredningar. Ett stort fokus är på hur förslaget i olika aspekter påverkar olika typer av företag i en given marknad och hur väl den reglerande myndigheten har anpassat sitt förslag till dessa omständigheter. Här kan det dock behövas ett bredare anslag för att ytterligare tydliggöra effekter och för att minska de negativa effekter ett förslag kan ha på näringslivet. Kriterier har förändrats över tid och kommer med all säkerhet att kontinuerligt förbättras, i syfte att nå ett större genomslag på de myndigheter som granskas. Regelrådet vill förtydliga att oavsett val av metod, behövs ett tydligt mandat för att kunna påverka de myndigheter som granskas för att få en skarpare process och därmed ett direkt genomslag.

Sammantaget välkomnar vi Produktivitetskommissionens intresse för regelförenklingsfrågor och förslag till skarpare lösningar för att minska friktionen mellan statlig regelstyrning och näringslivets behov av långsiktiga och förutsägbara lösningar. Vi vill framhäva betydelsen av att Regelrådets autonomi, mandat och metodik är centrala för den specifika funktion som Regelrådet driver.

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 14 januari 2026.

I beslutet deltog Anna-Lena Bohm, ordförande, Helena Fond, Hans Peter Larsson, Roland Sigbladh och Lars Silver.

Ärendet föredrogs av Lars Silver.

Anna-Lena Bohm
Ordförande

Lars Silver
Vice ordförande

Postadress
Box 4044, 102 61 Stockholm

Webbplats
www.regelradet.se

E-post
regelradet@regelradet.se